

Література

1. Конституція України від 25 черв. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#> (дата звернення: 14.02.2023).

2. Рішення Конституційного Суду України № 9-зп від 25 груд. 1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-97> (дата звернення: 14.02.2023).

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 14.02.2023).

УДК 342.9(043.2)

Захарчук Р.А., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна

ФОРМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ОБМЕЖЕНЬ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Адміністративно-правові обмеження прав громадян України можуть виражатися у декількох формах.

Призупинення – це тимчасові заборони, що встановлюють можливості використання посадовими особами належних функціональних обов’язків [1, с. 93]. Таким чином, призупинення за змістом є достатньо близьким до заборон.

Призупинення не виступає в якості юридичної відповідальності, оскільки воно не містить остаточної оцінки та лише передбачає подальше вирішення питання, що виникає. Поряд з тим, призупинення містить елементи змушення з боку вищестоячого, контролюючого органу, який здійснює нагляд, або судового органу, який тимчасово призупиняє існування правовідносин, стримуючи тим самим настання можливих суспільно шкідливих наслідків. Призупинення мають також потужний регулятивний потенціал. Досліджуючи категорію призупинення як правового обмеження, необхідно встановити її взаємозв’язок з категоріями «тимчасове припинення» та «тимчасова заборона».

Для застосування призупинення як форми вираження адміністративно-правового обмеження повинні бути певні підстави: фактори економічного характеру (фінансова криза, економічна блокада, заборона експорту (імпорту), валютні обмеження); фактори політичного характеру (політична криза, політична нестабільність, недосконалість апарату управління, війна, терористичний акт, масові заворушення); фактори природного характеру (стихійне лихо, землетрус, буревій, повінь,

смерч, замерзання моря, закриття морських проток, інші непередбачувані та непереборні події, що відбуваються незалежно від волі і бажання суб'єкта).

У межах чинного законодавства України вживається словосполучення *тимчасова заборона* (зупинення). Така форма обмежень частіше за все застосовуються до підприємств, установ та організацій з боку органів публічної адміністрації як дієвий захід забезпечення законності.

Так, наприклад, ст.ст. 8-1 Водного кодексу України визначено, що до компетенції Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, обласних, Київської та Севастопольської міських рад, районних рад, сільських, селищних, міських та районних у містах рад у галузі регулювання водних відносин на їх території належить обмеження, тимчасова заборона (зупинення) діяльності підприємств, установ і організацій у разі порушення ними вимог водного законодавства [3, ст.ст. 8-1, 9, 10, 14, 15-2].

У Положенні про порядок тимчасового припинення діяльності підприємств сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, які систематично реалізують недоброякісні товари, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання і транспортування товарів, зазначається, що тимчасове припинення діяльності господарюючого суб'єкта передбачає зупинення на певний час (до усунення виявлених недоліків) роботи структурних підрозділів (секцій, відділів, складів, цехів тощо), пов'язаної з обслуговуванням споживачів і реалізацією (виробництвом) товарів. У разі неможливості здійснити це – тимчасово припиняється діяльність суб'єкта в цілому [4, п. 6].

Водночас слід зазначити, що в чинному законодавстві існують норми, що містять одразу декілька форм вираження адміністративно-правових обмежень. Так, наприклад, ст. 32 Закону України «Про державну службу» встановлено три форми реалізації адміністративно-правових обмежень:

1) у формі юридичного обов'язку проявляється адміністративно-правове обмеження, що виражається у зобов'язанні повідомити керівника державної служби про випадки, що свідчать про виникнення обставин, що призводять до порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо виникнення конфлікту інтересів між суб'єктами на яких поширюється дія Законів України «Про запобігання корупції» та «Про державну службу», які зобов'язані повідомити про виникнення таких обставин керівника державної служби та вжити заходів до усунення таких обставин у 15-денний строк;

2) у формі заборони проявляються адміністративно-правові обмеження, що полягають у недопущенні призначення на посаду державної служби особи, яка буде прямо підпорядкована близькій особі

або якій будуть прямо підпорядковані близькі особи. Водночас відзначимо, що заборона є пасивною формою виконання обов'язку;

3) у формі припинення проявляються адміністративно-правові обмеження: якщо суб'єкт не виконує юридичний обов'язок та не дотримується заборони вчинення певних дій, до нього можливо застосувати заходи припинення, що виражаються у формі вжиття у місячний термін заходів до усунення таких обставин; переведення державного службовця за його згодою на іншу рівнозначну вакантну посаду державної служби в цьому державному органі; дати згоду на переведення до іншого державного органу; звільнення із займаної посади [2, с. 132].

Література

1. Бобровник С.В. Проблеми теорії держави і права (курс лекцій). Київ: Вид-во Київського ун-ту права, 2004. 122 с.

2. Чорна В.Г. Обмеження в адміністративному праві: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07. Харківський нац. ун-т внутрішніх справ, Харків, 2019. 517 с.

3. Водний кодекс України: Закон України від 6 черв. 1995 р. № 213/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24. Ст. 189.

4. Положення про порядок тимчасового припинення діяльності підприємств сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, які систематично реалізують недоброякісні товари, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання і транспортування товарів: затв. Постановою Верховної Ради України від 25 січ. 1995 р. № 26/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 5. Ст. 34.

УДК 342.9(043.2)

Зінченко С.О., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Правовий статус – ключова основоположна категорія права, що обумовлює її науково-практичний інтерес. Усі суб'єкти адміністративного права, які вступають до адміністративно-правових відносин, володіють адміністративно-правовим статусом. Адміністративно-правовий статус є вихідною юридичною категорією, яка за загальним правилом визначає місце того чи іншого суб'єкта у системі адміністративних відносин. Теоретичне дослідження сутності адміністративно-правового статусу